

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

§. I. Sancti in Martyrologiis classicis aliisque memoria: Elogia varia:
Actorum auctor: ex quo manuscripto illa edenda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

A

DE S. APOLLINARE EP. CONF.

VALENTIÆ SEGALAUNORUM IN GALLIA

COMMENTARIUS PRÆVIUS.

§ I. Sancti in Martyrologiis classicis aliisque memoria :
Elogia varia : Actorum auctor : ex quo manuscripto
illa edenda.

ANNO CIRCA
DXXI.
Valentiæ Segalaunorum,
cujus notitia
datur.

Valentia Segalaunorum, quam S. Apollinaris, incolis S. Aiplonay dictus, multis virtutum exemplis vivus, nec paucioribus prodigiis mortuus illustravit, eadem urbs est, quam Bertii

B Ptolomeus in Narbonensi Gallia pag. 33 collocat, quæque in veteribus Notitiis (Plinio tamen et Ptolomæo recentioribus)... inter provinciæ Viennensis civitates XIV, sexto loco numeratur, uti in Notitia Galliarum, verbo Valentia pag. 584 scribit Hadrianus Valesius, cujus verba idcirco adduxi et cum Ptolomæi geographica enarratione contuli, ne quis de diversa hic agi Valentia existimet, quam modo in Narbonensi, modo in Viennense provincia collocari intelliget. Porro hanc urbem Baudrandus in suo Lexico geographico ita descripsit : Valentia, urbs Galliæ Narbonensis Ptolomæo, Segalaunorum caput, nunc VALENCE incolis, VALENZA Italis, urbs ampla et culta Galliæ, in Delphinatu, et in Valentiniensi tractu ab ea dicto, episcopalis est sub archiepiscopo Viennensi, cum arce et academia celebri, ad Rhodanum fluvium et e regione Vivariensis provinciæ paulo infra confluentes Isaræ in Rhodanum. Quæ princeps hujus urbis ecclesia est, teste Joanne Colombo lib. 1 de Rebus gestis episcoporum Valentinarum, pag. 246, olim SS. Cornelio et Cypriano, nunc S. Apollinari, de quo hic agimus, dicata est, illustrique canonicorum collegio nobilitatur.

præcipue colitur, annuntiatumque in Marll. S. Apollinaris,

C 2 In hac sacra æde, uti et per Valentiniæ diocesim Sanctus noster Officio duplici primæ classis cum Octava jam pridem coli cepit, prout Officia propria Valentiniæ ecclesiæ insipienti manifestum fiet : at vero, quandam ei primum tam solemnem ritu veneratio impensa fuerit, nihil occurrit, unde definiti utcumque certo possit. Magna cum a multis retro sæculis in veneratione fuisse, ostendunt Martyrologiorum classicorum annuntiationes, quas omnes huc transcribere superæcaneum existimo. Unus pro omnibus audiat Ado Viennensis in suo Martyrologio ad hunc diem : In Galliis civitate Valentia sancti Apollinaris episcopi : cujus et vita virtutibus insignis fuit, et mors nihilominus signis et prodigiis decoratur. Adonianæ apud Rosweydam nostrum annuntiationi ad apicem consonat ea, quæ legitur in ejusdem Adonis Martyrologio, quod Dominicus Georgius ope codicum Bibliothecæ Vaticanæ recognovit et adnotationibus illustratum, anno 1743 typis vulgavit, ubi in subjectis ad hunc diem Adnotationibus hæc observat : Apollinaris, Valentiniæ ecclesiæ in Galliis episcopus, colitur hoc die a Hieronymianis, ut indicat Solle-

rius, a Rabano, Adone nostro, Usuardo, Wandelberto, licet cum Apollinari Ravennate eum (ut ipse censet) confundat, Notkero, Martyrologio Fuldensi, Ottoboniano, Richenoviensi, Augustano et Labbeano. Meminit Gellonense hæc die cum aliis. Ex his Ecclesiasticis Fastis, uti et partim ex Libello annali venerabilis Bedæ presbyteri, tom. VI Amplissima Collectionis Edmunda Martene pag. 638 edito, sancti Apollinaris elogium in Martyrologium Romanum hodiernum aliaque recentiora, quorum prolixum catalogum hic texere necesse non videtur, in hæc verba illatum est : Valentiniæ in Gallia S. Apollinaris episcopi, cujus vita virtutibus fuit illustris et mors signis ac prodigiis decorata.

E 3 Elogium hoc egregie stabilium succincta quidem, at plena laudis bene meritæ testimonia, quæ Agobardus, Lugdunensis antistes, lib. de Judaicis superstitionibus, et Ado, Viennensis præsul, Chronici sui ætate 6, de Sancto nostro scriptis reliquerunt. Ille nempe 300 circiter post S. Apollinaris obitum annis ad imperatorem Ludovicum Pium contra Judaicam perfidiam, superstitiones atque innumerabiles scribens errores, post adducta sanctorum Patrum Hilarii, Ambrosii, Cypriani et Athanasii contra Judæorum obstinatam impietatem gravissima testimonia atque exempla, ad Patrum concilii Epaonensis, quos inter imprimis S. Apollinaris, Judæorum societatem fugiendam penitus Christianis, decrevit, venerandam auctoritatem et synodalia statuta delabitur, utque sancti hujus Antistitis, non secus ac SS. Hilarius, Ambrosius, Cyprianus et Athanasius fecerunt, Judæos execrantis æquo judicio exemproque non leve orationi suæ pondus addat, eum a sanctitate editisque etiam suo tempore crebris miraculis in hunc modum laudat : S. Apollinaris, episcopus ecclesiæ Valentiniæ, quantus fuerit et sit, non solum gesta de eo scripta, sed et crebra ejus miracula usque hodie sublimiter testantur. Ado vero citato loco de S. Avito ejusque fratre S. Apollinare ad annum 492 hæc habet : Avitus quoque, Viennensis episcopus, eloquentia et sanctitate præcipuus, cujus frater Apollinaris, Valentiniæ episcopus, miraculis insignis, Isicii senatoris primum viri, postea Viennensis episcopi, duo lumina, clarissimi filii. Quæ hic de S. Isichio, S. Apollinaris patre, de quo hujus fratre, S. Avito, in medium protulit S. Ado, Viennensis antistes, ex infra dicendis, ac vel maxime ex jam pridem dictis in nostro Opere tom. II Martii a pag. 447 et tomo I Februarii a pag. 660 manifeste patent; illa vero, quæ de Sancto nostro tum ipse, tum Agobardus protulit, etiam verissima esse, ex hujus Commentarii de-

cujus elogium ex Agobardo et Adonis Chronico.

F

desu

AUCTORE
J. G.

tum ex Hymno ad Vesperas Officii proprii

cursu Vitaque inferius edenda lectori perspicuum fiet.

4 Agobardo et Adoni succinunt Hymni sancto Antistiti nostro proprii, quos in sua Chronologia Lerinensi anno 1613 edidit Vincentius Barrali pag. 379, quique etiam inter Officia propria secundum usum ecclesiae cathedralis S. Apollinaris Valentiae summa cum cura et diligentia, ut titulus eorum praefert, emendata, pag. 71 et pag. 80 exstant. Atque ita quidem Hymnus ad Vesperas de S. Apollinare canit :

Exulta cleri concio,
Gaude plebis devotio,
Apollinaris gratia
Felix plaude Valentia.

* an Hunc?

Tunc * sancta generositas
Et generosa sanctitas
Dignum fecit splendescere
Pontificali sidere.

Honestae vitae merita,
Mundo signis exhibita,
Declaravere populis
Famam beati Praesulis.

B

Regis uxor obtinuit,
Quod ipse rex non meruit,
Nam per vestis suffragium
Vis est ablata febrim.

In una trino gloria
Sit laus non transitoria,
Qui sublimavit inlytis
Apollinarem meritis. Amen.

alioque ad Laudes subministratur

5 Hymnus vero ad Laudes varia, quibus Sanctus claruit, quaeque postea illustranda veniet, miracula his verbis recenset :

O quam felix suffossio,
Potum negante fluvio,
Qua donum Christi cernitur
Et vir sanctus reficitur.

Dum tumet unda fluminis,
Vento furente turbinis,
Mox cuncta fiunt prospera
Tranquillitate libera.

Praesul passus injuriam
Sua sponte dat veniam :
Exolvens poenae subditum
Malignum fugat spiritum.

C

Columnarum proceritas
Et cereorum claritas
Testantur vitam Praesulis
Coruscare miraculis.

In una trino gloria etc.

Alia quoque tum pie, tum prodigiose a Sancto gesta, in Valentinae ecclesiae Officio ei proprio, sparsim in Antiphonis Responsoriisque cum laude recensentur; quorum pleraque cum Saussayus in Martyrologio suo Gallicano ad hunc diem, eo ordine, quo haec contigerint, in epitomen contracta, satis apposite illustravit, non abs re fore arbitratus sum, ut editum ab eo sancti Praesulis nostri praeconium productis jam nunc elogiis maxima ex parte subjungatur.

subditurque Vitae compendium,

6 Ita pag. 690 habet : Valentiae Segalaunorum sub Viennensi prima (Ptolomei tempore sub Narbonensi censebatur) sancti Apollinaris, episcopi illius civitatis et confessoris, viri mirae sanctitatis et signiferae virtutis. Qui Isicii senatoris Viennensis subindeque praesulis filius, frater vero sancti Aviti ejusdem metropolis archiepiscopi post longum Valentinae sedis interpontificium (quam Maximus sectator Manichaeorum haeresis sua impietate et turpi vita foedaverat, eamque ob rem jussu Bonifacii primi Papae ab

episcopis Galliae praesulatu fuerat synodica condemnatione dejectus,) ut post diuinam caliginem sidus perlucidum lumen fere illic exstinctum pietatis reputaret*, meritis sanctimoniae et rarae eruditionis illustris, ad illius urbis episcopatum divino consilio promotus, expansis apostolici spiritus et virtutis radiis, cives desolatos laetificavit. Affluenti siquidem doctrina, flagranti in Deum amore, ovium eximia dilectione et sanctissimae conversationis exemplis signisque etiam admirandis id praestitit, ut vindicata mox Christiana Religio vires et decus pristinum resumeret, incolaque in vias pacis et justitiae unanimiter ambularent.

7 Non id grate tulit lividus piorum hostis, viarumque Dei perpetuus adversator. Cum enim immisisset in cor Stephani curatoris fisci Sigismundi regis, tantum libidinis aestum, ut defunctae conjugis sororem sibi illicito conjugio copularet, Virque Dei Apollinaris zelo justitiae et honestatis, sicut pridem Joannes, incensus, scelus nefandum postquam saepe reprehendisset, incestuosum illum pertinacem in foetore luxuriae, in synodo, quam cum Avito fratre metropolitae suo et comprovincialibus episcopis eam ob rem habuerat, gladio anathematis percussisset, permovit tum daemon per illum perditum peccatorem ita regis animum, ut sanctis considerentibus praesulibus, potissimum vero beato Apollinari dira quaeque interminaretur, ni exclusum sacris hominem protinus in communionem reciperent. Tamen remisso nonnihil (ne simul tot ecclesias orbare pastoribus) furore, episcopos quidem caeteros adhuc in synodo residentes jussit ad propria reverti. Sed cum Apollinaris, qui primarius in causa videbatur, sua in sententia persisteret, nec ullis illicis aut terroribus posset ab illa deduci, tum rex in eum omne odii evomuit virus : et qua injuriis, qua insidiis petito, solo et solio coegit excedere : cum fides igitur aliquot asseclis beatus Pontifex desertum in locum se recepit : ubi cum illi arente humo siti ingenti laborarent, oratione sua fontem aquae vivae levando suorum ardori obtinuit, qui, eo abscedente hinc cum sociis, mox exsiccatum est.

8 Contigit interim, ut rex ipse, qui beatum Praesulem nec videre volebat nec audire, cujus in perniciem juraverat, Deo volente in febrim adeo gravem incideret, ut exitio proximus a medicis crederetur. Eo in discrimine invaluit reginae fides : quae pietatis alis subvecta, ad Pontificem beatissimum properans, fervida ipsum devotione oravit, ut injuriae immemor, gratis suis Deo precibus regi incolumitatem impetraret. Qui desperatione fletibusque religiosae principis concussus, cucullam suam ipsi dedit, cuius tactu febrilis ardor protinus restingeretur. Rediit regina tanto fulta pignore; firmaque fide, ubi vestem Viri Dei super regem expandisset, protinus is, effugata infestatione morbi, gratiam percepit perfectae sospitatis. Multa alia edidit prodigia Vir divinus, ut cum Rhodani tumentes fluctus aurasque vehementes repressit, quae navim, in qua erat, quatiebant ; tumque Aliphium puerum a daemone obsessum liberavit et presbyterum eadem infestatione vexatum. Postremo post gloriosum excursum ad sedem rediit : ubi micans justitiae testimonio et Dominicus praemunitus Sacramentis feliciter migravit ad praemium. Praefuit ecclesiae Valentinae annos triginta quatuor. *Hactenus ex S. Apollinaris biographo*

D

* an repararet?

quod Saussayus in Martyrologio Gallicano

E

edidit, maxima ex parte desumptum ex Sancti biographo, F

A grapho depromptum hincque inde a Saussayo ornatum Sancti nostri elogium. Reliqua vero, quæ ex aliis hausta fontibus laudatus martyrologus de eo memorare pergit, in aptiorem, quem postea habitura sunt locum, tantisper hic transmittam, ut de laudati biographi ætate aliisque ad eum pertinentibus prius lector instruat, quam ex ejusdem scriptoris fide et testimonio sancti præsulis nostri res gestas a nobis ordinari componique videat.

ei familiari, qui paulo post Sancti mortem

8 Hunc S. Apollinari non modo cœvum, sed et familiarem, rerumque, quas narrat, multarum oculatum testem fuisse, tam luculenter ex edenda inferius Vita et jam mox huc transcribendis testimoniis conficitur, ut, nisi temere, moveri de eo controversia non possit. Ita enim ipse num. 10 loquitur: His actis, dum a cunctis grates divinæ potentia redderentur, in conspectum Arelaten-sium urbis Rhodano famulante pervenimus; qua voce se S. Apollinari, Arelatem navi proficiscenti itineris comitem fuisse, apertissime indicat, uti et paulo post ita loquens: In quo loco dum morarum spatia caritatis causa protraheret, (nempe S. Apollinaris), Arcutamia senatrice propinqua sua invitante, Massiliensium nos vota suscipiunt. Et num. 19 agens de Paragorio, qui, dæmone instigante, alopam sancto Præsuli infligerat, immotusque ad ejus lectulum hærebat, iis verbis biographus noster utitur, quibus se decubentis ex infirmitate Antistitis cubiculum ingressum fuisse, lotisque rei gestæ seriem ex ipsomet ejus ore intellexisse, diserte testetur: audi illum: Nos vero, redditus Deo de more præconiis, dum cubiculi cellula nobis redeuntibus patuisset, eum (Paragorium,) qui vincus stabat, locum tenere vidimus inconcessum: indignatisque nobis, cur, quod reverentia vitari solet, præsumptio vindicaret, causam rei gestæ tam verbis ipsius Sancti, quam hærentis (Paragorii) taciturnitate cognovimus. Hinc quanta sit biographi nostri auctoritas, nemo non intelligit, qui inter historiographos, præ ceteris fide dignos, eorum esse supremum gradum noverit, qui oculis explorata et sibi intime perspecta litteris consignant.

Vitam ejus scripsit: hic non monachus Lerinensis,

10 Quod vero ad ipsum tempus, quo Vitam hanc biographus conscripserit, atinet, nihil reperi, unde certum annum solide designare queam. Cum tamen edita postmodum ad Sancti tumulum miracula, quæ Agobardus supra laudatus ad sua usque tempora perennasse memorat, altissimo biographus involverit silentio; hinc eum paulo post S. Apollinaris obitum Vitam ejus elucubrasse, admodum verisimile fit; atque ita etiam sentiunt auctores Historiæ literariæ Franciæ tom. III, pag. 143. An autem Vita hæc a monacho Lerinensi primitus conscripta fuerit, prout Bailletus in Tabula critica ad hunc diem tradit, id enimvero optimo jure in dubium vocatur, utpote nullo antiquitatis testimonio aliove indicio firmatum. An forte Bailletus non alterius Vitæ, quam quæ in Chronologia Lerinensi a Vincentio Berrali edita est, auctorem statuit Lerinensem monachum? Sit ita. At is certe pro vero S. Apollinaris biographo haberi non potest, qui Vitæ ab alio, ut patet, compositæ fragmentum dumtaxat, idque, auctorum Historiæ literariæ Franciæ tom. III, pag. 144, æquissimo judicio, perquam vitiose ediderit. Ut sit, non apparet, quo ex capite S. Apollinaris biographus Lerinensis monachus asseveranter dici cum Bailletis possit. Restat, ut in ejusdem biographi nomen, si quo modo probabiliter erui possit, nunc investigemus.

11 Labbeus, Edmundus Martene et scriptores Historiæ literariæ Franciæ jam laudati, eum unanimi sententia anonymum statuunt, nec sine causa quidem, cum nomen suum nusquam ipse diserte expresserit, nec illud alii antiqui scriptores memoriæ prodidisse reperiantur. Aliqua tamen, eaque non inani ratione impulsus fuisse arbitror Petrum Chiffletium, ut Vitæ S. Apollinaris, ex veteri Ms. S. Claudii nobis descriptæ, et a se cum aliis Mss. collatæ, hæc sua manu præmitteret verba, Auctore, ut videtur, Eladio ejus (S. Apollinaris) diacono. Est porro Eladius hic ex Chiffletii mente idem ille diaconus, qui apud Labbeum tom. I Bibliothecæ Mss. pag. 691 et 692 et apud Martene tom. VI Amplissimæ Collectionis col. 782 fortassis ex descriptoris vitio Claudii nomen habet, quique plus semel in sancti Antistitis Vita recurrit. Ex quo autem indicio, quare ratione laudatus Chiffletius conjecturam hanc fecerit, ut biographum nostrum Eladii nomen habuisse nec a memorato diacono diversum fuisse scriberet, nusquam ipse edixit. Suspicio tamen eum, cum lectionem ceteris Ms. Sanelaudiani prætulisse ceteris videatur, ea ratione motum fuisse, quæ ex verbis num. 11 Vitæ S. Apollinaris, prout etiam in Cisterciensi et Ursicampano Mss. codicibus leguntur, infra transcribendis, in hunc modum desumi potest. Qui, uti in his tribus Mss. legitur, ex Leubaredo, sancti Antistitis nostri archidiacono, cur a divino Officio sanctus Præsul præter morem abfuerit, exquisivisse narratur, ipsemet Vitæ S. Apollinaris scriptor est, prout ex his verbis num. 11 liquet: Et revertens causam ab eo hujus inofficiositatis exquirere; ille vero, qui Leubaredo archidiacono post auditam absentis causam in hæc verba respondit: Es quidem, ut narras, gaudiorum timore confectus, sed exultare te convenit etc., ille, inquam, sine ullo dubio, uti ejusdem numeri verba ferunt, fuit sæpe dictus diaconus nomine Eladius. Cum igitur verosimile sit, biographum ex reverentia Præsulis coram aliis ex archidiacono inquirere non voluisse, cur a divino Officio sanctus Antistes abfuisset, aut, si id, non remotis arbitris, factum fuisse velis, cum tamen adhuc verisimile sit, eum, qui archidiaconi responsum mox altero responso excipit, eundem illum esse, qui de Præsulis absentis causa quæstionem prius instituerat, prout in familiari colloquio de rei insolitæ causa studiose conferentibus usu venire solet; hinc, arbitror, conjecturam eamque non improbabilem fecit Chiffletius, Eladium diaconum eundem cum biographo esse, qui, ut jam diximus, absentis Præsulis causam ex archidiacono exquisivit, quique, ea audita, gaudendum potius de sancti Præsulis gloriosa morte, quam dolendum pronuntiavit.

AUCTORE J. G. sed Sancti diaconus, nomine Eladius, fuisse videtur,

12 Ut sit, saltem ex hoc facto subnezisque his anonymi verbis: Hæc retuli gesta, quæ meminimus, abunde rursus confirmatum habemus, biographum S. Apollinari certo cœvum ac perquam familiarem fuisse. Hinc colliges, inquit laudatus Martene in Observationibus præviis ad Vitam S. Apollinaris, quanti Vita ista, etsi brevissima, ab eruditis piisque viris æstimanda sit. Dissentiunt hic a Martenio Scriptores jam laudati Historiæ literariæ Franciæ tom. III, pag. 143 et 144, uti Gallicè ita ferme loquuntur: Intempestiva religio indiscretæque modestia biographum a recensendis ex ordine sancti Antistitis præclaris gestis retinuit; hinc ipse, nulla eorum facta indagazione, ea tantum narravit, quæ sibi

cujus Opus, a censura paulo seceriori tentatum,

ultra

AUCTORE
J. G.

ultra ac sine conatu in mentem venerunt, ...
caque stylo prosecutus est adeo redundante et
perplexo, ut multis verbis perpaucas res enar-
rasse, dici sine injuria possit. Ejus ad Sancti
Vitam Præfatio ceteris partibus obscurior est,
eo quod ineptæ sæculi sui eloquentiæ studuit.
Hactenus illi : quibus, cum vitiosam sæculi IV
facundiam carpunt, multaque præclare a sancto
Antistite gesta ab eodem biographo intacta fuisse
conqueruntur, lubens assentior. Verum non video,
quo jure eum de jejuna loquendi profuentia tam
severe accusent, cum sat multa scripserit, quæ
paucioribus verbis, quam ipse usus sit, æque
plene enarrari non possent. Ut adeo malim cum
laudato Martenio S. Apollinaris Vitam brevis-
simam dicere, cumque eruditis piisque viris in
pretio habere, quam judicio stare scriptorum
Historiæ literariæ Franciæ, dum Vitam hanc
verbosiorum seu vocibus locupletem, rebus ipsis
jejunam esse, definiunt.

ex Ms. Petri
Chiffletii,
postpositis
aliis apogra-
phis, infra
edendum est.

13 Nunc, cur ex variis, quæ habemus, hujus
Vite apographis, tum excusis, tum Mss., illud
præ ceteris edendum censuerim, quod nobis Pe-
trus Chiffletius, Societatis nostræ vir eruditus,
olim submitit, reddenda mihi ratio est. Præter
lacunas aliquot, tom. VI Collect. Vett. Scripto-
rum ex codice Regiæ Sueviæ Vitam inspicienti-
bus obvias, nonnulla in eodem vitia sunt, in quæ
Grammaticæ tiro non impingeret, quæque a bio-
grapho, non tam Latine imperito, profecta fuisse,
credibile non est. Accedit, quod phrases nonnullæ
in eodem turbatæ aut laxatæ essent, quæ in
eodem Vita, ut est a Labbeo ex veteribus mem-
bris edita, integriores planioresque sint. Verum
cum et hæc utut lacunis vacua, nævis suis non
careat, qui et in apographo ex Mss. Cisterc.
tom. VI, num. 40 desumpto, inque Ms. Ursi-
campi egrapho reperiuntur, descriptum ex codice
Ms. S. Claudii cumque Ms. Accincti monasterii
a laudato Chiffletio collatum Vitæ exemplar,
utpote aliis, meo judicio, emendatius planiusque,
præ ceteris edendum censeo : quam ad rem non
parum me movit, quod auctor Vitæ S. Aviti apud
nos tom. I Februarii pag. 667 vix non ad apices
simile exemplar secutus fuisse videatur, cum ex
Vita S. Apollinaris ea desumpsit, quæ S. Avito
cum eo communia fuerunt.

§ II. Sancti familia nobilitate ac pietate illustris : ejus patria et institutio : tempus gesti episcopatus assignatur, atque hinc annus ejus natalis et emortualis eruuntur.

S. Apollina-
ris, qui ger-
manum fra-
trem habuit
S. Avitum.

Apollinarem nostrum ex utroque parente fra-
trem habuisse S. Avitum, Viennensem in Gallia
episcopum, disertè tradit biographus noster,
num. 2, ita in causa incesti Stephani (de qua
infra) utrumque Sanctum laudans : Quæ de re
sancti ac beatissimi apostolici viri Avitus et
Apollinaris (qui SECUNDUM CARNEM GERMANI, in
Christi vero opere famosissimi fratres, ... spi-
ritu fervente eruditi)... simul in unum congre-
gati, ipsum Stephanum sacra communione pri-
vari sanxerunt. Nec alio, quam biographi nostri
sensu, intelligi debet, tum ipse S. Avitus, qui in

titulo Prologi ad quinque Poematum suorum D
libros, hortatu S. Apollinaris editos, aliisque locis
sese ejus fratrem compellat, tum ipsemet Sanctus
noster, dum illum Epistola XI inter S. Aviti
Epistolas Episcopum germanum salutat. Neve
dubium ullum superesse possit, an non forte,
quemadmodum se invicem episcopi quilibet Fra-
trum nomine vocitant, ita S. Apollinaris spiri-
tualis dumtaxat germanusve in Christo frater,
non vero secundum carnem S. Aviti frater ger-
manus intelligi possit, audi eundem S. Avitum
in Præfatione ad Poematum librum sextum, de
consolatoria laude castitatis ad Fuscinam sororem
scriptum, in hæc verba S. Apollinari loquentem :
Meminerit autem pietas tua, hunc ipsum, quia
sic vocas libellum, vel de religione PARENTUM
COMMUNIONUM, vel de virginibus nostræ familiæ fa-
miliarius disputantem, illis tantummodo legen-
dum dare, quos revera nobis aut vinculum propin-
quitate aut propositum religionis adnectit.
Communes itaque cum utriusque Sancto parentes
atque adeo et ceteri consanguinei fuerint, necesse
non est, posteaquam tom. I Februarii a pag. 660
in Vita S. Aviti et tom. II Martii a pag. 447 co-
piosius actum de iis fuit, de eodem hoc argumento,
in quantum ad S. Apollinarem nominatim attinet,
uberius iterum hic disserere. Omissis proinde
rebus sat multis, quæ huc proxime non attinent,
sufficiet hoc loco utriusque parentis notitia, par-
tim ex S. Adone, partim ex S. Avito desumpta.

15 Et Ado quidem, jam ante num. 3 citatus
SS. Apollinaris et Aviti patrem, quem Isichium
vocat, asserit, senatoria primum dignitate orna-
tum, postea ad Viennensem in Gallia cathedram
evectum fuisse. Eadem hæc, suppresso tamen pa-
rentis sui nomine, indicat S. Avitus in suo mox
laudato carmine de consolatoria laude castitatis
ad Fuscinam sororem, ubi versu 657 et seqq. post
fascem nempe sæcularium dignitatum, puta sena-
toriarum aliarumque hujuscemodi, ad populorum
Ecclesiæ fascem, seu episcopales infulas assum-
ptum fuisse patrem suum, his verbis canit :

Pontificem sacris adsumptum respice pa-
trem,

Cumque tibi genitor vel avunculus, undique
magni,

Post fascem placeant populorum sumere fas-
scem,

Suscipe quos humiles patrum ad consortia F
fratres

Officio similes nectens ecclesia junxit.

Idem vero Avitus suam, atque adeo et S. Apol-
linaris, matrem apertissime declarat, cum eam
Audentiam appellat, ac post editam ultimo partu
Fuscinam, una cum suo conjuge, S. Isichio, per-
petuam pari consensu, et ex voto quidem, servasse
castitatem, versu 49 et seqq. ita tradit :

Edidit ut quartam genitrix Audentia pro-
lem,

Teque dedit generi partu fecunda supremo ;

Confestim parcam promittit ducere vitam.

Ac deinceps partibus castum servare cubile

Constituit votis carorum cura parentum.

16 Porro, tametsi cæcites, superna jam nobili-
tate donati, nobilitatem carnis et genus et proa-
vos, et quæ ipsi non fecerint, inter sua non com-
putent; tamen, quia juncta nobilitati sanctitas
mortalibus illustrior apparet, quam nobili pioque
stemmate ortus sit Sanctus noster, juverit hic
exposuisse. Ita S. Avitus in laudato plus semel
Poemate ad Fuscinam sororem de patre et avo
suo versu 651 et seqq. cecinit :

patrem vero
S. Isichium,
matrem au-
tem Auden-
tiam,

atavos pro-
avosque nobi-
lissimos,

Quos